

Opplegg til «Ikke se nå» av A. K. K.

Mål med opplegget:

Å vekke elevenes interesse for skjønnlitteratur:

- ✓ gjennom at elevene utforsker tekstene
- ✓ gjennom at elevene setter ord på sin personlige leseopplevelse
- ✓ gjennom at elevene diskuterer temaer som tas opp i teksten og får innsikt i andre menneskers

tanker og livsbetingelser

- ✓ gjennom at elevene reflekterer kritisk over tekstenes påvirkningskraft og troverdighet, og opptre

etisk og reflektert i kommunikasjon med andre

- ✓ gjennom at elevene bruker skjønnlitterære tekster som inspirasjon og modell for egne tekster

Før lesing

Begynn med å studere omslaget for deg selv og noter, helst for hånd, det du ser, hvilke assosiasjoner du får og hva slags stemning det er i bildet.

Snakk sammen i par eller i grupper på 3-4.

Ser dere det samme?

Hva er likt i oppfattelsen deres? Hva er ulikt?

Liker dere omslaget?

Appellerer det til dere? Hvorfor/hvorfor ikke?

Har forside på bøker/filmer/album noe å si for dere? Forklar hvorfor.

Hvem er gutten på bildet, tror dere?

Hvor er han?

Hva tenker han på?

Hva gjorde han rett før bildet ble tatt?

Hva skal han etterpå?

Er han alene?

Har dere noen forventninger til utdraget? Hva tror dere det skal handle om?

Etter samtalen kan dere lese ingressen til utdraget i antologien, samt bokens baksidetekst (vaskeseddel):

Vi har aldri vært sånne som kan gjøre som vi vil.

Johannes og vennene har alt. De lever i luksus, de penere og rikere enn alle andre, og livet er allerede planlagt. Men det er et forventningspress fra foreldrene om å studere før de skal inn i familiefirmaene.

Nå er det sommer, og Johannes reiser til den franske rivieraen for å tilbringe ferien i den enorme villaen til bestekompisen August. Den eneste planen vennegjengen har, er å feste, ligge ved bassenget, slippe unna foreldrene.

Men en uventet sommerflørt endrer måten Johannes ser på livet sitt. Vi kan egentlig se den fremtiden som er staket ut for ham? Passer han egentlig sammen med vennene han har kjent siden han var liten? Hva betyr det om han plutselig må forandre på alt?

Ikke se nå er en roman om de store valgene man står overfor når man er neste voksen. Den handler om vennskap, sex, forventninger og press, og om konsekvensene valgene våre får.

Etter å ha lest dette, har forventningene deres endret seg? Om så, hva?

Sett deg godt til rette, slapp av og les/lytt til utdraget.

Underveis

Bare les utdraget, helt rolig. Forsøk å føle på stemningen på festen, og dagen etter. Kanskje dere reagerer på noe? Stopp og tenk på hvorfor dere reagerer hvis det skjer.

Etter lesing

Småskrivning - erindring - gruppesamtale

Lukk Samlesantologien og skriv, helst for hånd, i fem minutter om det dere nettopp leste. Les det stille for dere selv før dere deler med en partner eller i en liten gruppe.

Forslag til samtalepunkter:

Har dere husket det samme?

Hva er likt, hva er ulikt?

Reagerte dere på de samme tingene?

Hva utmerket seg?

Benytt dere gjerne av setningsstartere for å holde samtalen gående:

-Da jeg leste la jeg merke til...

-Jeg synes at...

-Jeg likte godt da...

-Jeg ble irritert over...

-Det gjorde inntrykk på meg at...

-Hvis jeg var...

-Jeg ble skuffet over...

-Jeg ble overrasket over...

-Slutten var...

-Fordi...

Personskildring

Velg én av karakterene i utdraget og skriv din personskildring, basert på informasjonen du finner i utdraget. Få med deg ytre kjennetegn, personlighet, handlinger og bakgrunn. Forsøk å flette inn din egen diktning og fantasi med det du leser om karakteren i utdraget. Forsøk å fylle en håndskrevet A4-side.

Finn en annen i gruppa/klassen som har valgt den samme personen som deg og les hverandres, eller les høyt for hverandre. Hadde dere fokus på de samme tingene? Ble skildringene ulike?

Lærer: Denne kan med fordel utvides til et lengre skriveprosjekt om litterære virkemidler og arbeid med skildringer.

Diskusjon og debatt

Påstand: “Rike barn leker best”. Hva betyr det? Er du enig? Kjør debatt.

Påstand: “Johannes, August og de andre ungdommene i boka har det altfor enkelt”. Hva betyr det? Enig? Kjør debatt.

Påstand: “Foreldrene har alt for mye makt over ungdommene. De forventer at de skal inn i familiebedriftene og gjøre det samme som dem selv. August og Johannes har ingen råderett over sin egen framtid”. Enig? Kjør debatt!

Påstand: “August og Johannes er to bortskjemte drittunger uten noen form for moralsk kompass. De er oppdratt til å drite i alle andre enn dem selv. Full ego! De bruker den “sårbare” posisjonen de har som et påskudd for å ruse seg og oppføre seg hensynsløst overfor andre mennesker. Det er skadelig for dem”. Enig? Kjør debatt!

Dykk inn i teksten

Følgende spørsmål KAN benyttes i etterarbeidet med utdraget. Plukk ut og legg til de spørsmålene dere tenker er mest relevante å jobbe med i klassen.

Dere velges selv om disse skal svares på skriftlig eller muntlig, individuelt, i grupper eller i plenum. Kanskje er en kombinasjon det beste her? (IGP)

Hva tenkte du kom til å skje når du leste det første utdraget?

Hvorfor låser Johannes rommet sitt før festen?

Hva slags piller tror du han tar?

Hvordan føler han seg? Hvorfor det?

Hva er det han tar bilder av? Hvorfor gjør han det, tror du?

Hva er det Ebba driver med på mobilen?

Hvordan beskrives varmen?

Hvorfor ignorerer Johannes folk rundt ham?

Hva er det med blikket til August, som Johannes reagerer på?

Når August tar av seg skjorta kommer det til syne et blåmerke på ribbeina hans. Hvor tror du det kommer fra?

(Lærer, tidligere i boka blir det forklart at August får juling av faren sin "en gang iblant". Om du mistenker at noen av dine elever kan ha opplevd noe lignende kan det være greit å være obs på dette om dere tar opp dette spørsmålet.)

Hvordan blir ansiktet til August beskrevet i det blå lyset fra bassenget?

Hvordan reagerer du på diskusjonen mellom jenta som klager på tørken og August som hovent kommenterer vanningen på deres eiendom? Hva forteller det om August sin holdning til klima og miljø?

Hva menes med "classic poor people talk"?

Hva tenker Johannes om at hun jenta er på festen deres i det hele tatt? Er hun hyklersk syns du? Forklar.

Hva betyr "dobbeltmoral"?

Er det "lett å ha prinsipper når det ikke koster deg noe som helst"? Hva mener Johannes med det?

Hva tenker du om Johannes sitt stunt, da han tenner på busken? Hvorfor gjør han det?

Hva vil det si å leve uten konsekvenser?

Hvem er det som kommer og slukker brannen?

Hvilken låt er det som dunker i bakgrunnen? Har du hørt den? Hvem er artisten? Finn ut mer!

Hva betyr «we found love in a hopeless place» på norsk? Hvorfor har forfatteren valgt nettopp denne sangen her?

Hvem er det Johannes ser rett i øynene etter opptenningen?

Hvorfor blir det så viktig her, «han fra nabohuset»?

Det er mye hvissing her. Hvorfor hvisker de til hverandre hele tiden? Er det et bevisst grep fra forfatterens side? Hva gjør det med stemningen?

Er Ebba og Johannes kjærester, tror du?

Hva er «lovebirds»?

Hvordan reagerte du på scenen der August kaster ut «Greenpeace-jenta»? Hva har skjedd i forkant der?

Hvordan tror du jenta føler seg i den situasjonen? Hun er kanskje redd, sårbar?

Hva mener August med «don't fuck the guys you hate»? Har han rett og slett hatt sex med henne for å «lære henne en lekse»? Hva tenker du om det?

Hvordan er stemningen i huset og i hagen morgenen etter festen? Forsøk å beskrive den. Hvorfor mener Johannes det er enklere for jenter enn for gutter å få en fin kropp? Er du enig i resonnementet hans? Hvorfor/hvorfor ikke?

Hvordan reagerer Johannes når naboen sier noe til ham?

Johannes blir med ett sjenert, noe han ikke pleier å være. Hvorfor det?

«Rich boy raised by nannies». Tenker du at naboens beskrivelse passer godt på Johannes? Forklar.

Johannes sin fysiske reaksjon under møtet med naboen er beskrivende. Hva forteller det oss om ham?

Blir Johannes overrasket selv, av sin egen reaksjon?

Hva mener naboen med at de bare later som om de passer inn?

Videre diskusjon og oppgaver

Beskriv hovedtemaene i boka. Dette kan inngå i et større, tverrfaglig arbeid om eksempelvis kjærlighet, klasseskille, miljø og klima, Europa, brat-kultur, press og forventninger fra venner og familie, forbrukerkultur eller empati.

Hva tar du med deg videre? Hva kommer du til å huske fra dette utdraget?

Er forventningene du hadde i forkant av lesingen innfridd?

Hva er kontroversielt i dette utdraget?

Hvilke andre bøker/filmer/historier minner dette deg om? Har du lest noe lignende tidligere?

Likte du utdraget? Hvorfor/hvorfor ikke? Begrunn meningene dine.

Skriv et essay om utdraget eller boka. Ta for dere tematikken, karakterene eller de kontroversielle episodene. Tips til framgangsmåte finner dere [HER](#).

Liker du utdraget så anbefaler vi deg på det sterkeste å lese hele boka.

Forfatter Alexander Kielland Krag har skrevet fire bøker for ungdom og unge voksne. Bruk gode og varierte kilder og finn ut mer om ham, og om de andre bøkene hans.